

Jordi Costa i Sònia Gelmà: «Premsa i futbolistes estem una mica girats d'esquena»

Els presentadors del "Tot Costa" celebren 1.000 programes a Catalunya Ràdio marcats per la inestabilitat del Barça: "Ens hauria agradat poder explicar millors notícies"



Jordi Costa i Sònia Gelmà | Carlos Baglietto

En qualsevol llista de veus catalanes esportives, les de Jordi Costa i Sònia Gelmà són imprescindibles. Després de més d'una dècada compartint estudi a RAC1, el 2016 van fer el salt a Catalunya Ràdio amb el primer espai propi de les seves carreres.

Aquest dilluns, cinc anys després, celebraran el programa número 1.000 al capdavant del *Tot Costa* (<https://www.ccma.cat/catradio/tot-costa/>), així que aprofitem per fer una repassada al projecte des del seu naixement i, com no podria ser de cap altra manera, conversar una estona sobre periodisme esportiu i el Barça.

- 1.000 programes són tants com sembla?

- Sònia Gelmà (S.G.): Passa volant, de cop no hi penses i ja passes per la cinquena temporada. El dia a dia se't menja i no ets conscient que 1.000 programes són molts. I realment si mires la història de la ràdio, amb programes que han durat eternitats, el nostre continua sent molt jove.

- Jordi Costa (J.C.): La veritat és que no pensava que hi arribaríem, ni de conya. Les sensacions de la primera setmana eren de "mare meva...". Jo no havia portat mai cap programa, era un

repte. Havia fet altres coses, però dirigir un programa no i presentar-lo encara menys. El vaig agafar amb molta il·lusió, però no sabia com aniria. No sé si ha anat bé, però com a mínim no ha anat malament i les cinc temporades m'han passat molt de pressa.

- Què s'ha de fer sí o sí abans del programa 2.000?

- S.G.: Si hi arribem, el primer que hem de fer és una festa, com la farem ara pels 1.000. És veritat que de seguida s'hi arriba, però ara mateix queda molt lluny. No sé si tenim res pendent, en els 1.000 primers han passat un munt de coses. Hi ha hagut una pandèmia que ha parat l'esport com no havia passat mai a la història, crisis al Barça que han alimentat en gran part el programa...

- Com va ser el canvi de RAC1 a Catalunya Ràdio?

- J.C.: Són dues empreses que no tenen res a veure. RAC1 és un mitjà amb els recursos comptats i, quan hi érem nosaltres, amb un personal molt jove. Aquesta és una casa molt gran que costa més de dominar, des del punt de vista de dues persones que venen i no la coneixen, però al final als dos llocs es fa ràdio. L'empresa és molt diferent, però el mitjà és igual.

- Troben a faltar alguna cosa d'aquella etapa?

- J.C.: Jo sí, precisament sobre això de ser una empresa més petita: la simplicitat dels processos. No és un retret a ningú, simplement és així. Suposo que l'entrenador de l'Europa ho té més fàcil per arribar al president del seu club que l'entrenador del Barça, i això és similar.

- Haver compartit tants anys ajuda a arrencar un projecte?

- S.G.: Suposo que sí. Al final, ens coneixem molt i tots dos sabem de quin peu calça cada un. Això ajuda. Però també és cert que les nostres tasques a RAC1 no tenen res a veure amb les que tenim aquí, i a això ens hi hem hagut d'adaptar.



Sònia Gelmà. Foto: Carlos Baglietto

- Què us sembla que per desprestigiar el periodisme polític es digui que cada vegada s'assembla més al periodisme esportiu?

- S.G.: I al periodisme esportiu se'ns diu que ens estem convertint en periodisme rosa, no? Interpreto que quan diuen això es refereixen a determinats mitjans, jo no em dono gaire per al·ludida. Tractem una matèria més frívola que la política i només faltaria que no fem una mica de show de tant en tant, perquè en el fons fem entreteniment. Però més enllà d'això, dins del periodisme esportiu hi ha gent que, per mi, fa bé les coses, i gent que no. Generalitzar sempre és perillós.

Gelmà: "Tractem una matèria més frívola que la política, només faltaria que no fem una mica de show"

- En què es diferencia el periodisme esportiu fet en premsa generalista i el que es fa a la premsa esportiva?

- J.C.: Un diari esportiu i la secció d'esports d'un diari generalista són molt diferents atenent que un diari generalista acostuma a dedicar 4 o 5 pàgines com a molt als esports, pel que el contingut pot ser molt més seleccionat. Al final, però, depèn del rigor de cadascú. Hi ha gent que escriu en un diari esportiu i és el rigor extrem, i en un diari generalista tampoc és necessàriament així.

- Com ha de ser la relació amb els esportistes?

- J.C.: Com més fluida sigui, millor. Per una banda, amb el cas del Barça, d'una dècada cap aquí s'ha bunqueritzat de tal manera que és molt difícil. No tinc una mirada gaire optimista en com és la relació amb els protagonistes. Tinc certa enveja dels companys més grans amb més trajectòria que ens expliquen històries i experiències amb futbolistes i entrenadors que ara no podem ni somniar. Vivim en dos mons diferents i és complicat tenir relació.

- És bo que hi hagi amistat?

-J.C.: No sóc gaire partidari de ser amic dels subjectes dels quals parlem perquè et resta llibertat a l'hora de criticar-los, si és el cas. No tinc amistat amb cap esportista, amb alguns una bona relació, i em va millor així. Segurament gent que té més amistat pot accedir a informacions, que també és una part de la nostra feina.

Costa: "Segur que un streamer no voldria fer l'entrevista que faríem nosaltres i nosaltres no voldríem fer les entrevistes, que més que res són converses, que fan els streamers"

- Com valoren que estrelles mundials participin habitualment en canals de Twitch o

Youtube mentre esquiven els periodistes?

- J.C.: Em sembla collonut que atenguin a *streamers*. Entenc que van allà perquè els segueixen molt més del que ens poden seguir a nosaltres com a gremi. S'hi senten còmodes i és un producte diferent del nostre. Estic segur que un *streamer* no voldria fer l'entrevista que fariem nosaltres i nosaltres no voldríem fer les entrevistes, que més que res són converses, que fan els *streamers*. En aquest aspecte, Piqué és un paio molt llest que sempre ha fet bandera de tenir més seguidors que tots els diaris esportius junts. Podria ser autosuficient comunicativament parlant, però a l'hora de la veritat no ho acaba sent, així que potser no som tan superflus. Quan va necessitar explicar-se després de renovar va donar una entrevista a *La Vanguardia*, no a un *streamer* ni va fer-la per Youtube ell sol. Quan volen arribar a un públic que és el perfil del soci del Barça van a buscar un mitjà convencional.

- S.G.: El que sí que retrata és que els mitjans convencionals i els futbolistes estem una mica girats d'esquena. Ells no ens tenen com a referència, i no dic que no en tinguem part de responsabilitat, però a partir d'aquí són ben lliures de triar el mercat en el qual volen comunicar-se.



Jordi Costa i Sònia Gelmà Foto: Carlos Baglietto

- La fusió de periodistes contrastats i espais com Twitch és viable? Seria compatible, per exemple, presentar el *Tot Costa* i tenir un canal en plataformes així?

- J.C.: Altres companys del gremi ho fan i se'n surten bé, però personalment ho veig incompatible. Prou en tinc havent de fer un programa diari com per a sobre afegir-hi una sessió digital. I sobretot, és una apreciació personal, em fa l'efecte que si durant dues hores diàries explico a la meua audiència com veig una cosa i fins i tot hi afegeixo protagonistes que la puguin explicar millor que nosaltres, em costa trobar el límit. Si busco un protagonista per Twitch, tinc el conflicte deontològic de si estic desatenent el programa. És una qüestió que no m'he ni plantejat tot i que sigui

el futur.

Costa: "Si em faig Twitch i busco un protagonista tinc el conflicte deontològic de si estic desatenent el programa"

- Es diu de les xarxes socials que són una bombolla i no reflecteixen la societat. En els esports i el periodisme esportiu, també?

- S.G.: De vegades ens creiem que marquen la tendència d'opinió i ens confonem perquè pensem que aquella és l'opinió. En el cas del Barça, una cosa són els socis i una altra els aficionats. I en el cas concret de les xarxes socials, la gent extrema molt les seves opinions. Vull pensar que la realitat no és així perquè seria depriment. La xarxa s'ha convertit cada cop més en una mena d'abocador on la gent diposita les seves frustracions. Si s'actués al món com s'actua a la xarxa s'aniria matant la gent pel carrer, hi ha molta agressivitat.

- J.C.: Jo faig servir Twitter com una agència de notícies, allà ho tens tot. De vegades també serveix per veure estats d'opinió i sobretot com a canal de comunicació. Els que em diuen que ho faig molt bé o els que em diuen que sóc un inútil em serveixen de poc, però en canvi sí que hi ha gent que t'aporta, et corregeix i et serveix. Com que no tinc la pell gens fina, m'és igual què em diguin i li dono més valor a la part que m'aporta que no a allò que em resta. Que jo digui una cosa amb la qual es pot estar d'acord o no i la resposta sigui "gras" o "imbècil" no em fa perdre el temps.

Gelmà: "Si la gent actués al món com actua a la xarxa s'aniria matant pel carrer, hi ha molta agressivitat"

- Fins a quin punt és preocupant la caiguda general d'audiència de l'últim EGM a Catalunya Ràdio?

- S.G.: El problema de l'EGM és que és l'única dada que tenim. Acostuma a ser cosa d'onades i les has d'agafar com et venen. Si portes tres anys baixant amb una tendència clara i la sensació que no t'escolta ningú és una cosa, però dins d'aquesta baixada puntual ens continua escoltant molta gent. Més enllà que ens agradaria, òbviament, eixamplar la base, això que ara està tan de moda.

- J.C.: El que no es pot fer és una festa quan va molt bé i no donar-li importància quan va malament. A part, no té tant de bombo com l'EGM, però tenim dades digitals cada dia que no són per fer una rua tot i que ens demostren que més o menys estem consolidats i tenim una parròquia. A part, ens vagi com ens vagi, fem el programa que ens agrada fer i hi ha poc marge, no ens posarem a parlar del cor.



Jordi Costa i Sònia Gelmà. Foto: Carlos Baglietto

- Precisament en aquests 1.000 programes, poques bones notícies del Barça han pogut donar.

- S.G.: Vam arribar a tenir un punt de mala fama, de ser malastrucs, perquè d'aquests 1.000 programes uns quants els hem fet fora en desplaçaments de Champions. A Torí, París, Manchester... i la majoria d'ells amb mal resultat, però a Lisboa no hi érem i el Barça se'n va endur 8. És veritat que ens hauria agradat poder explicar millors notícies del Barça. Hem tingut lligues i alguna Copa, però probablement no amb aquella il·lusió dels millors anys del Barça, que són els de Guardiola i encara no érem aquí.

- Amb els últims desastres futbolístics, la falta de públic a l'estadi, el burofax de Messi, la plantilla justa, la crisi institucional del Barça... És un miracle que l'afició s'hagi enganxat a l'equip?

- S.G.: Per l'audiència digital i el que es veu a xarxes, aquesta temporada ha estat molt divertida pels aficionats. La gent s'hi ha enganxat més que les dues o tres anteriors. Com que hi ha un moment que pensàvem que no es guanyaria res, si ara es guanya la Copa i es tingués la sort de guanyar la Lliga seria el doblet més ben valorat dels últims anys.

- J.C.: Més enllà que el nivell de futbol no té res a veure amb el que hem gaudit anys enrere, aquesta temporada ha tingut un punt d'èpica en moments insospitats, com ara un partit a Granada. Té molt més mèrit guanyar una Lliga quatre jornades abans, però al final la gent l'acaba celebrant més si la guanya a l'últim minut amb el rival fallant un penal. Des d'aquest punt de vista la temporada tampoc ha tingut pèrdua, semblava que no aniríem enlloc, ara guanyarem la Lliga i la Copa, ara amb l'ensopegada del Clàssic no està clar com acabarem...

Gelmà: "El que t'acaba matant és la monotonia, que no passi mai res, però en això no hem de patir amb el Barça"

- També deu tenir la seva gràcia explicar moments caòtics com els dels últims temps amb detencions, una moció de censura, eleccions, deutes...

- J.C.: Avorrir-nos no ens avorrim. A mi, com que el que m'entusiasma és la pilota, hi ha dies que penso "Verge Maria, avui detinguts, la setmana que ve hem de quadrar els números..." Però s'ha de dir que aquests últims anys, amb la informació del Barça, no ens hem avorrit gens.

- SG: No han pogut passar més coses, i és innegable que quan passen coses la gent vol estar informada. Des del nostre punt de vista, passin coses bones o dolentes afavoreixen l'audiència. El que t'acaba matant és la monotonia, que no passi mai res, però en això no hem de patir amb el Barça.

- Ara que el Barça aixecava el cap, arriba el Madrid i guanya el clàssic i es classifica per les semifinals de la Champions. Què ha passat perquè el Barça perdi l'hegemonia tot i tenir Messi?

- J.C.: En realitat, llevat dels anys de Guardiola, el Barça no ha tingut mai l'hegemonia europea tot i ser molt millor equip. Recordo un Barça hegemònic del 2008 al 2012, fins que marxa Guardiola. Després el Madrid ja guanya la Champions i posteriorment tres de seguides. Ha estat una decadència progressiva que primer va ser lenta, amb un Barça encara superior que anava guanyant lligues, però el Madrid anava guanyant Champions. Arriba un punt que la decadència s'accelera i comencem a viure Roma, Torí, París i fins a arribar el 8-2 de Lisboa.

- S.G.: Que el Barça ha fet les coses malament ho veiem tots, aquesta temporada tots eren conscients que no aspiraven a la Champions. Però el que ens hauríem de preguntar és què fa el Madrid a Europa perquè és d'expedient X. Un equip que no aconsegueix tenir regularitat a la seva lliga competeix com ningú a Europa.

Costa: "La majoria de gent convé que no s'ha sabut renovar l'equip, però a veure qui és el guapo que es comença a carregar Piqué, Busquets, Alba..."

- I què s'hauria pogut fer millor?

J.C.: Això que diem tots, que no hem sabut frenar la decadència, és on menys crític sóc amb Bartomeu. La majoria de gent convé que s'ha estirat un equip que no s'ha sabut renovar, però a veure qui és el guapo que es comença a carregar Piqué, Busquets, Alba... no és popular prendre aquesta decisió. El punt de negligència és no haver trobat els relleus adequats.



Jordi Costa. Foto: Carlos Baglietto

- Guanyar la Copa aquesta temporada té un valor especial?

- J.C.: Sí, no es pot comparar amb les de les èpoques de vaques grasses perquè el Barça fa dos anys que no guanya cap títol, i sobretot, perquè aquesta temporada no donàvem un ral per l'equip, molt menys perquè poguéssim acabar optant a tocar cuixa i aquí el tenim, aspirant a guanyar la Copa i també la Lliga. Ho valoro molt positivament tot i que tinc la sensació que s'ha centrat més en negatiu, sobre què passa si es perd. Si es guanya té molt mèrit pels jugadors i especialment per l'entrenador, que ha hagut d'escalar una muntanya i està a punt d'arribar al cim.

- Com ha de ser l'adeu de Messi?

- S.G.: Amb una estàtua al Camp Nou. Que intenti acabar la carrera al Barça seria molt romàntic, però no sé si estem preparats perquè sigui menys determinant. Ja ho estem vivint ara, tot i que segueix sent el millor amb diferència, però en la derrota especialment costa pair-ho. És molt important triar bé la sortida. Xavi i Iniesta ho van saber fer i no sé si haurien acabat igual esgotant la carrera aquí i sent suplents.

- J.C.: Ell fa un any volia marxar i no el van deixar, no sé si hem guanyat temps per poder-lo convèncer, encara que sembla que anem camí d'això. L'ideal seria que es retirés al Barça, pel club i sobretot per ell. Fer una carrera d'aquest nivell en un sol club encara li posa un llaç més xulo al regal.

Costa: "Aquesta Copa té un valor especial, no donàvem un ral perquè el Barça poguéssim acabar optant"

a tocar cuixa i aquí el tenim"

- Es pot tornar a veure un futbol com el del 2008 fins al 2012?

- J.C.: Tant de bo, però és molt difícil perquè allò és una conjunció astral. Guardiola és el millor entrenador que he vist mai i crec que és el millor del món. Hi ajuntes una generació de jugadors brutal en el seu millor moment amb el millor jugador de la història en el seu millor moment. Que et torni a passar això és impossible.

- No superar l'etapa de Guardiola li fa bé, a l'afició?

- J.C.: No, no ens fa bé. Més que Guardiola, l'esplendor d'aquell equip, perquè després es van fer coses bones, encara. Tota l'estona volem allò, i allò ja no pot ser.